

in upa... Toda, kakor hitro izgubi upanje v boljšo bodočnost, kadar se vrine vanj prepričanje, da verige ne bodo nikdar popokale, da hlapčevanju ne bo nikdar konec — takoj, ko se to zgodi — narod obupa. In kdor je obupan, ta žvižga na vse predpise. Kolikokrat smo Slovenci že svabili našo vladno, naj opusti to krivično germansko in protislovansko politiko! V njenem interesu bi bilo, da bi nas ubogala. A ona do danes tega ni storila, nasprotno, vedno hujše, vedno silnejše postopa proti nam. Kdor pa proti nam postopa, kdor nas po vsej sili hoče uničiti, ta gotovo ni naš prijatelj. Tega nam menda niti gospodje na Dunaju ne bodo mogli tajiti, saj so vendar izobraženi možje, kar so pokazali posebno za časa balkanskih dogodilja.

Avstrijski Italijani, katerim se niti od daleč ne godijo tako gorostastne krivice, kakor nam Slovencem, ključno neprestano na pomoč Italijo, da bi jih odrešila. Avstrijski Nemci kaj radi prepevajo himno: »Die Wacht am Rhein«. In mi Slovenci, oziroma Slovani? Koga naj kličemo mi na pomoč? Gospode na Dunaju? Klicali smo jih že toliko časa, da se nam je že skoraj jezik posušil, a kljub temu naših obupnih klicev in prošnji nečemo upoštevati. Kaj naj torej storimo?

Se enkrat hočemo povzdigniti svoj glas: Dajte nam vsaj to, kar nam gre po zakonih! Zakaj Slovani smo se že naveličali narodnega zatiranja, Slovani želimo lepših in srečnejših dni!

Ce vse to ne bo ničesar pomagalo, bomo pač prisiljeni obrniti svoj pogled drugam — tja, kjer solnce vzhaja. Morda nam jutranja zora obljubi odrešenje? Čuda bi bila, če bi se nihče ne hotel potegniti za nas. Braniti se hočemo do skrajnosti.

Slovenska zemlja.

Muta.

Znano je že javnosti, da je letos aprila meseca kupil en Slovenec nemško hišo na Muti, v kateri se je tudi nahajala gostilna. Slovenci smo to delo z velikim veseljem pozdravljali, če so jo ravno gospodje en malce zavozili. Pa naj nikdo ne misli, da zato, da je dobil Slovenec v roke nemško posestvo. Stvar je namreč takaka. En mesec poprej, predno je kupil Slovenec to nemško posestvo, je prodajalec ponujal eni osebi pismo za nekaj tisoč krogov ceneje, kakor se je sedaj kupilo. Če bi pa gospodje previdni bili, bi najmanjše prihranili pet tisoč krogov gospodu Vrhniku; toda to je bil generalni naskok brez načrta. No pa pustimo to pri miru, kajti vsak, ki brez misli dela, je goljufan.

Vsak si je pač mislil: sedaj bodo gospodje stvar popravili na ta način, da bodo skrbeli za takojšnjo otvoritev gostilne, v kateri bi se moglo ljudstvo shajati; toda kaj še? Kdo bi pa vruga potem v nemško gostilno hodil? Kaj nam je mar slovenski rod, samo da se nam dobro godi. Ja, gospodje, take sramote ne smemo prenašati in temu mora biti enkrat konec. Zato bomo tako dolgo dragali, da se zato poklicani faktorji zbudijo iz spanja. Pri nas se veliko govori, kaj se bode vse naredilo in iz tega govorjenja ne nastane potem — nič. Tako se je pred dvema letoma ustanovil v Vuhredu »Narodni svet«, katerega bi bil namen vse narodne zadeve reševati, toda ta »narodni svet« je samo »bavbav« za naše narotnike, katerega so pa mi vsi, ker v dveh letih niso mogli enega snoda sklicati. Mogoče je, da narodni svet zato ustanovil, a si v megli razganja v zraku po Dravski dolini in brani, da toča marenberškim Nemcem koruzo ne potolče.

Koliko dela je in kaj bi vse »narodni svet« lahko reševal, navedem samo nekaj slučajev. Ali je znano gospodom odbornikom, kako je kupil posestnik Božič eno posestvo od Nemca iz Pernice, ki ga je pošteno opeharil. Kako bi se lahko kmetje v vseh zadevah informirali pri »narodnem svetu«, a morajo hoditi v Marenberg k nemškemu protestantom. Do sedaj smo imeli vsaj slovenskega notarja, a sedaj je tudi ta Nemec. Tukaj raste sedaj sama ržena zev in če to pustimo, bo vse klasje uničeno. Kako lahko bi v Marenbergu izhajal tudi en slovenski odvetnik, kateri bi bil tudi glavni stebler za Dravsko dolino. Torej, gospodje odborniki v »narodnem svetu«, pustite meglo v zraku in primete za plug.

Stajersko.

Dne 7. t. m. vsi zavedni Podravci v Selnico na Dravi k Sokolski veselici!

Deželni zbor. Že v sredošnji številki »Dneva« smo podali čisto na kratko sedanje stanje našega deželnega zbora in dežele. Po onih naših

izvajanjih je upanje, da bi prišlo do zasedanja minimalno. Da je temu res tako, pričujejo tudi zadnji graški listi. Vlada, na čelu ji namestnik grof Clary, pač pričinja previdno raztezati tipalnice, a ime očividca povsodi računa le z enim: razpustitvijo deželnega zbora. Stranke, so se v svojih zahtevah zaletale, nakopale deželni velikanske dolgove, a pokritja za te bi bilo možno najti samo v novih dokladah. To dovoliti, se bo ena kot druga. Zato hočejo razpust, nove volitve in nov deželni zbor. Svoje grehe hoče eden kot drugi ob času novih volitev sprati s slovensko obstrukcijo, vrhu tega pa še iz vsega kovati strankarsko politični kapital. Mnogo k razpustitvi pa naj ima pomoči tudi smrt dež. odbornika dr. Robiča. Nemškimi strankam samim je to dobrodošel povod, a tudi slovenska napredna stranka je izdala svojo sodbo. Po zadnji seji v Celju, in njenih sklepih, je slovenska inteligenca z dr. Vrstovškom brez vsakega zastopstva. Načelstvo narodne stranke za Stajersko je mnenja, da slovenski inteligenca dr. Vrstovškove zmožnosti niso prav nič zadostne. Kar nas na zadnji seji v Celju posebno veseli, je to, da se prične v kratkem — vsaj obljubilo se je tako — z intenzivnim naprednim, političnim delom.

Konjice. (Velikanski požar.) V noči na 2. t. m. je pričelo goreti v enem gospodarskih poslopij krčmarja Vezovnika. Požar se je po bliskoma razširil na sosedna poslopja, to tem bolj, ker so bila gospodarska poslopja po veliki večini še vedno z deščicami krita. V velikanskih pramenih so se dvigali ognjeni jeziki po okolici in užgali celo posestvo posestnika Vezovnika. Vsled letetih ogorkov so bile v nevarnosti cele Konjice, zlasti pa tamošnji Narodni dom. Škoda znaša 10.000 K, a jo krije zavarovalnica. Pri gašenju požara so se prav posebno odlikovali knez Hugo Windischgrätz, okr. načelnik Kupnik in okr. glavar pl. Lehmann. Pomagali pa so tudi vsi ostali Konjičani, ki so bili do zadnjega pri delu in na straži. Zelo požrtvovalna je bila tudi požarna bramba, ki je delala z naporom vseh sil.

Pozive na lov proti zverjadi v Stubalpi pri Voitsbergu zbira urednik lovskega lista »Halali« Gustav Schuster. Pozivlja vse lovce strelce da se udeležijo tega lova, vrhu tega pa se obrača tudi do vojnega ministrstva, da mu leto dovoli, uporabiti tudi vojaštvo pri tem lovu. — Predpriprave vodi posebni deželni komisar.

Marenberg. Tukajšnji surovi nemčurji so napadli slovenskega orožniškega stražmojstra in ga tako močno pretepli, da sedaj leži. Imel so že dalje časa piko na njega, kjer ni hotel po njihovih notah hajlati. Zato bodo ti zrel pički kašo pihali. Marenberškim nemčurjem pa povejmo, da Repatetz dacer ne sme več k slovenskim gostilničarjem službo opravljati priti, kajti zna se zgoditi, da bode začel slovenske gostilne s svojo tolpo napadati.

Nezaslišana prevzetnost mariborskih državnih pravdnikov! V Mariboru sedi pri c. kr. okrožni sodnji dvoje državnih pravdnikov ter en substitut. Človek bi nedvomno pričakoval, da je naloga teh gospodov, paziti kot cenzorji tudi na to, da se z nami Slovenci ne dela, kot z brezpravni sužnji. A ti gg. vidijo za vsakim Slovincem, ki pozdravi z »Zdravje!« velesrbskega agitatorja. Renegat in seveda, tem puščajo, da delaj kar hočejo. Pred par dnevi so ti renegati praznovali svojo »Sedansko veselico«. Seveda je to priliko izbral tudi naš mariborski renegatski list, in posvetil »Sedanu« svojo posebno pozornost v pamfletu, ki doslovno izzveni v sledečih stavkih: »Wenn einst die Zeit ruhen wird gegen wend'schen Feind, da wird wieder ein geeinigtes Deutschland da sein und eine wunderbare Glorie wird den Sedansieg überglühn, als Vorbild der Eintracht, der deutschen Eintracht! (Če bo nekoč klical čas proti slovenskemu sovragu, bo zopet zjedinjena Nemčija tu, in čudovita glorijska bo zatemnela sedansko zmago, kot vzor edinosti, nemške edinosti!) Prosim! Ali je sploh mogoče v tem najti kaj družega kot veleizdajstvo? Vsako dete bi to tako sodilo, seveda naši državni pravdniki ne. In tako pisarji trpe ti naši gg. ob času, ko se po ulicah pobija slovensko mladino! Pač žalostne razmere, v katerih živimo! Če pojde to še nekaj časa tako dalje in se Slovenci sami ne bomo postavili po robu onim, ki nas zatirajo, bodo razmere sploh postale neznozne. Zadnji čas je, da začnemo govoriti, a to ne z našim narodom, marveč hkratu tudi z našim državnim zatirateljem, v oblikah različnih c. kr. glavarjev, oficirjev in državnih pravdnikov...

Spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda.

Dnevni pregled.

Avstrijski generalni štab je menda ravno tako »izboren« kot avstrijska diplomacija. Ko so se v Bukareštu določevale nove meje med balkanskimi državami, so se delegati posluževali avstrijskih generalštabnih kart, češ, one so nepristranske in najbolj zanesljive. Sedaj se je pa pokazalo, da so avstrijske generalštabne karte ravnotako zanesljive, kot poročilo — Albanske korespondence — in slavnega dopisnika Wagnerja od dunajske »Reichspost«. Na teh kartah je naznačeno, da leži vas Sukovo 6 kilometrov južno od Gjevgljelije in samo tako so se mogli srbski delegati premotiti, da so privolili v to, da se meja med Srbijo in Grško začne pri tej vasi. Sedaj pa, ko se je sestala srbsko-grška mešana komisija, da določi mejo v detajlih, in na licu mesta, se je izkazalo, da leži vas Sukovo komaj en kilometer izpod Gjevgljelije, tako, da Gjevgljelija ne bi imela nobenega ozadja, ako bi bila meja taka, kakor je bila določena v Bukareštu. To uvidevajo tudi grški član mešane komisije in so o tem poročali v Atene ter predlagali, da se je meja spremeni v smislu srbskih zahtev.

Švab ne kapira. »Grazer Tagblatt« pravi, da bo prva posledica srbskih zmag ta, da postane v Srbiji demokracija še močnejša kot je bila do sedaj, posebno, ker je padlo mnogo oficirjev in inteligence, ki bi lahko pobujala demokracijo. Seveda, Švabu to ne ugaja, on tega ne kapira, njemu je simpatična vsemagomajnost militarizma in biokratizma in zato z nekim pomilovanjem gleda na Srbijo, kjer ima ljudstvo vse pravice in ga nihče ne zatira. Pravzaprav pa Srbi lahko gledajo pomilovalno na Švabe, ki ne dajo ljudstvu nobenih pravic, temveč gospodari in zapoveduje oficirska in uradniška kapa, ljudstvo naj pa plačuje davke in molči. Sicer pa naj »Grazer Tagblatt« nikar ne misli, da bo demokracija na srbskem pridobila na moči in veljavi, zato, ker je v vojni padlo toliko oficirjev in inteligence! Številno oficirjev se bo na srbskem kmalu pomnožilo, ker je ustanovljeno čez dvajset novih polkov in zato bodo sedaj sprejeli v vojno akademijo v Belgradu več slušateljev in najbrže ustanovijo še eno vojno akademijo v Skoplju, ali Srbija nima oficirjev zato, da bi oni tlačili ljudstvo, temveč zato, da v mirnem času učijo ljudstvo vojskovanja, v vojni ga pa vodijo. Seveda, tega tudi ne bo kapiral Švab, ki je zaljubljen v militarizem in biokratizem, četudi vidi, da demokracija Srbija dosega sijajne uspehe, militaristična, aristokratska in biokratska Avstrija pa same — neuspehe.

Sposobnost za pomorstvo odreka »Grazer Tagblatt« Slovincem, katerih veliko številno vendar živi ob morju in bodo gotovo bolj sposobni za pomorstvo kot Nemci iz — Tirolskega, ali pa iz kateresibodi avstrijske dežele, ker avstrijsko nemško ozemlje nikjer ne sega do morja. Tu di se jezi grški list, da so na slovenskem parniku, ki vozi med Trstom in Orljanom, na prvem mestu slovenski, potem laški in še na tretjem mestu nemški napisi. Vendar ne bodo nemški napisi pred laškimi, ko so Lah vendar domače prebivalstvo v Trstu, med tem ko so Švabi samo doseljenci, ki jih največ vlada importira v Trst v razne c. kr. urade. Seveda, Švab bi hotel, da bi se bliščali tudi na slovenskem parniku na prvem mestu švabski, potem morda laški, kitajski in japonski in na zadnjem mestu še-le in še to prav majhni slovenski napisi. Švabu dalje ni prav, da se Nemci vozijo na slovenskem parniku in da zahajajo v slovenski Orljan v slovenski hotel. Reveži ubogi, kam bi pa hoteli hoditi na izlete iz Trsta, ko vendar ni nikjer nobene nemške vasi na Adriji? Morda bo pa prihajal od sedaj vsaj vsako nedeljo v Trst grof Zepelin in bo tržaške Švabke vozil na svojem zrakoplovu na izlete v njihov Schwabenland.

Tudi gorško učiteljstvo, moško in žensko, je popolnoma slovensko, med tem ko je učni jezik pri večini predmetov na ljubljanskem učiteljstvu — švabščina! In vendar ima slovenska ljudska stranka vso oblast v deželi in veliko večino v deželnem šolskem svetu! Kaj, ko bi nam »Slovenec«, ki sicer rad besediči o narodnosti, razložil, odkod ta anomalija, da imajo gorški Slovenci, ki nimajo večine v deželnem zboru — četudi bi jo po pravici morali imeti — več pravic na šolskem polju kot Slovenci na Kranjskem, kjer ima slovenska ljudska stranka absolutno večino v deželnem zboru in veliko večino v deželnem šolskem svetu? Ponavljamo, kar smo rekli včeraj: da bo morala hoditi mladina s kranjskega kmalu študirat — v Gorico, s časom pa tudi v Trst, ako se bo hotela izobraževati v maternem jeziku.

»Iz koroškega vilajeta« (Aus dem Wilajet Kärnten). Pod tem naslovom je izšla knjiga, ki obsega 278 strani in jako pregledno karto. Stane samo 2 kroni. S to knjigo naj bi se svetu pojasnile krivice, ki se gode Slovincem na Koroškem. O teh krivicah se je že mnogo pisalo. (Prim. naš današnji drugi članek.) Knjigo je izdal slov. pol. društvo za Slovence na Koroškem. Iz te knjige se vidi, da naslov »vilajet« za nekatere avstrijske pokrajine nikakor ni pretiravan. Svet bo strmel, ko bo vse to čital. Knjiga je spisana v nemščini, ker je namenjena širšim krogom v državi in izven države. Vsekakor bo pa tudi zanimala tudi vse nemščine zmožne Slovence, p. t. uredništvom slovenskih listov pa bo služila v zanesljivo informacijo, eventualno v uporabo. Knjižico svojim čitateljem priporočamo. Dobiva se pri »Kat. političnem in gospodarskem društvu za Slovence na Koroškem«. Celovec, Pavličeva ulica 7. ali v »Katol. Bukvarni« v Ljubljani. Cena v platno vezani knjigi 2 kroni, po pošti 2 kroni 10 vin. Ne smemo pa zabiti, da se vsakemu narodu gode krivice le zato, ker jih prenaša. Imamo zakone in po zakonu bi morali dobiti pravico. Žal, da bi se koroški politiki in poslanci S. L. S. morali potrkati spokorno na prsa in priznati: mea culpa. S klerikalizmom reševati narod — se pravi ubijati ga. Žal, da moramo to pribiti ob tej knjigi.

Mesto brzojavnih pozdravov — male darove! Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima svojo letošnje veliko skupščino dne 6. septembra v Domžalah Na ta dan zbere se zastopniki podružnic in razni prijatelji družbe k posvetovanju v prid našega milega naroda. Mnogo jih je pa, ki se iz raznih ovir ne morejo udeležiti skupščine, a so vendar v duhu pri njej. Prosi se, da se brzojavnih pozdravov ne pošilja v Domžale, škoda za denar. Mesto teh naj pošlje vsak rajše družbi kak dar po položnici ali poštni nakaznici. Zadnja leta prihajali so taki denarni pozdravi že redko. Popravimo ta nedostatek letos.

Romantična Divaška vilenica (Cesarjeva Rudolfa jama) bo v nedeljo dne 7. septembra ob vsakem vremenu čarobno razsvetljena v vseh njenih prostorih od 2. do 6. ure popoldne. — Mnogo jih je, ki niso še obiskali to jama a sedaj se nudi vsakomu prilika poleteti v Divačo, da si ogleda raznovrstne divno bleščeče skupine kapnikov, ki jih krije ta naš podzemski dan. — Vstopnina za osebo znaša 1 krono. Jama je oddaljena 20 minut od postaje Divača.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Domžalah pozivlja ponovno vse one, ki reflektirajo na kosa ob priliki skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Domžalah dne 8. septembra 1913, da takoj naznanijo svoj cenjeni naslov, da se jim dopiše pravočasno potrebne znake.

Dom na Vršču pri Kranjski Gori vabi vse prijatelje slikovite Trente, da si jo povodom žeganja v Trenti dne 7. in 8. t. m. ogledajo vsaj iz viška. Dom bo ob tej priliki z vsem bogato preskrbljen. Vreme je sedaj v visoki Gorenjski in Goriški krasno.

Iz ljudskošolske službe. Abslov. učiteljski kandidat Henrik Zupančič je imenovan za prov. učitelja in voditelja na enorazrednici v Slapu, okraj Postojna; bivši prov. učitelj na ljudski šoli v Loškem potoku Ciril Vizjak je imenovan za prov. učitelja-voditelja na dvorazrednici v Vremah.

Ogenj. Pred nekaj dnevi je izbruhnil ogenj pri posestniku Josipu Primožiču iz Zasipta pri Zg. Gorlah in je vpepelil hišo in gospodarsko poslopje s krmo vred. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Škoda znaša okrog 5000 K, ki pa je krita z zavarovalnino.

Smrtna nesreča. 60letna kajžarjeva žena Uršula Trlep iz Čužne vasi pri Trebelnem je dne 27. p. m. nakladala seno. Pri tem je bila tako neprevidna, da je padla z voza in si zlomila hrbtenico. Drudi dan nato je vsled zadobljene poškodbe umrla.

Poskušena tatvina. Koncem preteklega meseca se je splazil neznan tat ponoči skozi odprto okno v pisarno zdravstvenega zavoda Rikli na Bledu in se je lotil železne blagajne. Ker pa se mu vlom vsled pomankanja orodja ni posrečil se je tat zadovoljil z enim parom rumenih sandal v vrednosti 8 K na kar je pobegnil po isti poti, kakor je prišel v pisarno. Kakor se lahko sodi po stopinjah, je bil tat bos.

Raz drevo je padel te dni pri nabiranju drv 10letni Janez Stupica iz Kota. Pri tem si je zlomil levo roko.

Železniška nesreča na Angleškem. O včerajšnji nesreči pri Aisgihu se še poročča: Ko se je zgodila nesreča, je vladala egiptovska tema in povrh je močno deževalo. Neki sprevodnik prvega brzovlaka je opazil vleč drugega in je pohitel, da zbudil speče potnike. Par trenutkov nato je bila nesreča že gotova. Štirje va-

goni so se takoj vneli in več oseb je poginilo v plamenu. Odigrali so se strašni prizori. Do večera so potegnili štirinajst mrličev izpod razvalin, med njimi sedem žensk in več otrok. Zadnji sprevodnik prednjega vlaka se je nadčloveško trudil, da bi preprečil nesrečo. Ko se je njegov vlak ustavil, je pohitel po progi nazaj, ne-prenemaha vihteč svetilko. Polagal je pokalice na tir in storil, kar je le mogel, da bi zvalil pozornost strojevodje nase. Ali bilo je vse zaman. Nihče ga ni opazil. Vlak je zdrdral mimo njega in prihodnji trenotek se je zavrtil v prednji vlak. Katastrofa je bila gotova.

Velika avtomobilska nesreča. Dne 2. t. m. je na malem Sv. Bernardu ponesrečil avtomobil, na katerem so bili 4 Amerikanci, neka gospa Duer, njen sin, gospa Sith in sofer. Vsi štirje so hudo poškodovani, zlasti obe ženski. Avtomobil je padel 200 metrov globoko in je ves razbit.

Hiša se je razsula. Kakor se iz Londona poroča, se je dne 2. t. m. porušila v Dublinu velika hiša. Do hrua so potegnili sedem mrtvih in 12 težko ranjenih izpod razvalin. V razvalinah sesute hiše je nastal ogenj, ki je obteževal reševalna dela. Pod razvalinami je še 27 oseb.

Železniška nesreča v Ameriki. Blizu Wollingforda v Connecticutu sta dne 2. t. m. trčila dva prenapolnjena brzovlaka vase. Dva spalna vozova sta razbita, tretji je padel čez nasip. Nesrečo je baje povzročila gosta megla. Število mrtvih pri nesreči znaša osemnajst. Razum tega je šestdeset potnikov ranjenih, med njimi nekateri smrtno.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

* Tudi zaslužek ali: Maksim Gorki v dveh osebah. Pred nedavnim časom se je izprehajal po Parizu Maksim Gorki. Kar zagleda na zidu plakat, ki je za isti večer naznanjal njegovo predstavo: »Nočni azil.« Kaj ne, saj to ni nič čudnega, in tega bi niti pripovedovati ne bilo potreba. Toda ni tako. Na plakatu so bile besede, ki so za Gorkega pomenile pravo presenečenje, če tudi »špas«, tega se ne ve. Na plakatu je namreč stalo pisano, da bo v gledališču nastopil avtor igre sam, tedaj Maksim Gorki. Ni vrag, da bi Gorki, ki je to-le čital, ne bil ostrmel: Maksim Gorki bo nastopil v gledališču, tako je pisano, Maksim Gorki to čita in niti poima nima o tem, da nastopi, niti mu morda ni znano gledališče, kjer bo nastopil brez svoje vednosti in volje. Kako rešiti uganjko, kaj za tem tiči? Ni premišljal dolgo — kupil je zvečer vstopnico in šel v gledališče, da se prepriča, kako bo nastopil in se klanjal na odru gledalcem. Sedi in gleda. Igralo se je izvrstno in na konci poslednjega akta nastopi tudi Maksim Gorki, ki je sedaj še vedno sedel med gledalci in gledal in se čudil Maksimu, ki se je priklanjal na odru — v silno dobro izdelani maski Gorkega. Občinstvo je ploskalo in »Gorki« na odru se je uljudno zahvaljeval, da je tako navdušeno sprejel njegovo igro. Ko je bilo vsega konec — je šel pravi Gorki za kulise in je prošil za razgovor z drugim »Gorkim«. Sedaj je pa začel drugi Gorki prositi, da bi se mu prizaneslo in odpustilo...

Bil je angažiran, da bi predstavil avtorja in v resnici predstavlja danes Gorkega, jutri Shawa, drugič Sudermana. Je oče rodbine in ta umetnost je njegov edini vir dohodkov. — Neki list pristavlja, da se ne ve, če sta se Gorka prijateljsko razšla. Mislimo da, ker Gorki ve, kaj je beda in ni zmožen odjesti komu kruh.

* Baronesa, ki se je poročila z mizarjem. V Kapošvaru se je sklenil te dni zanimiv zakon, Baronesa Elizabeta Brownova iz Budimpešte se je omožila z mizarškim pomočnikom Legenyejem, Nevestino oče, baron Brown je bil oskrbnik kraljevih posestev. Njegova soproga ni hotela nevesti dovoliti, da vzame samo delavca. Duhovita deklica pa si je znala kmalu pomagati. Mizar je pobegnil z njo v Reko in ko so ju tam prijeli, sta pobegnila znova. Sedaj so stariši s celo zadevo nekako bolj zadovoljni in baronesa ima svojega možička — mizarja.

* Zadnje stene panamskega prekopa. V kratkem bo dovršeno eno največjih del moderne tehnike. Panamski prekop bo gotov. Te dni podirajo že zadnje odre, ki so jih rabili pri stavbi. Pomen tega prekopa bo tako velik, da so tik pred otvoritvijo zaradi njega nastale nevarne razmere — v Ameriki.

* Na dnu pri Port Arturju. Tajniki japonskega konzulata v Charbini Sučino se je izrazil napram nekemu Rusu, da iščejo Japonci v morju pri Port Arturju, kjer se je potopila vojna ruska ladja »Petrovlovsk« za časa poslednje vojne med Rusi in Japonci, ne samo rusko blaginico, v kateri je baje milijon rubljev, ampak tudi slike umetnika Vereščagina. Tedaj je bil na križarici

Izginil je v temno noč.

Kaj pripovedujejo bolgarski vjetniki.

Dopisnik petrogradskega lista »Svet« je obiskal v belgrajski trgovini bolgarske vjetnike. Eni so ležali na travi, obrnjeni z obrazom proti soncu, ki je pripekalo kot v tropskih krajih. Drugi so kvartali, kar je posebno priljubljena stvar pri vjetnikih, a tretji so tiho eden drugemu pripovedovali, kaj jim pišejo od doma, ker našel se je način, da so vjetniki mogli dopisovati s svojimi rodbinami, samo strogi cenzuri so bila podvržena vsa pisma in tudi romala so dolgo, ker so bile med Srbijo in Bolgarsko pretrgane pač vse zveze in so morala pisma potovati po velikih ovinkih. Ruski častnikar je prisedel k nim, ki so kvartali in začel je z njimi govoriti bolgarsko. Ko jim je rekel, da je dopisnik ruskega lista, so se zapazila na nekaterih obrazih znamenja nemira, ali končno so vendar začeli govoriti:

Dopisnik je govoril s celo skupino vjetnikov, ali vse te razgovore priobčuje v celoti, kakor bi bil govoril z enim človekom. Nazori bolgarskih vjetnikov v belgrajski trgovini so zelo zanimivi in ruski častnikar jih priobčuje tako - le:

— Rusija nam je storila več slabega kot dobrega. Zakaj nas je priganjala v zvezo s Srbijo, ko ni dala tej zvezi trdnosti podlage kot to, da si bosta Srbija in Bolgarska po končani vojni razdelila pridobljeno ozemlje? Drugačna bi bila stvar, ko bi slonela zveza na vzajemnosti bratskih interesov. Posebni račun vodijo vedno do sporov, v najboljšem slučaju pa do mržnje. Mi, ljudstvo, zvaljujemo vso krivdo na one, ki so na vladi. Zakaj so nas dovedli do tega, da pretrgamo zvezo s Srbijo? Mi, vojniki, mi smo bolgarski narod, mi imamo naše politične pravice in ko se vrnemo na naša domovja, bomo zahtevali od njih, ki vodijo državo, natančne račune! Zakaj ni so pravočasno odstranili nesporazumljenje s Srbijo?

— S tem so naši državniki zakrivilo ne samo naše ogromne poraze, temveč tudi velik del Macedonije, ki nam ga Srbi niso odrekli; zakrivilo so izgubo dosti velikega ozemlja, ki smo ga morali odstopiti Rumuniji, ki bi ga sicer branili z našo krvjo; zakrivilo so izgubo Drinopolja, izgubo bojne slave nepremagljivih zmagovalcev; zakrivilo so našo nesrečno sramoto, da moramo gledati, kako gospodari na našem ozemlju naš vekovni sovražnik, ki ga ne moremo pregnati.

— Nasproti Srbom ne čutimo nobenega sovraštva. Priznavamo, da so junaki in zmagovalci, ali vedno bomo sovražili Grke in Rumune. Prišel ho čas, ko se zacelijo naše rane in mogoče je, da bomo potem skupno s Srbi nabili Rumune in operetne lunake Grke.

— Ali čemu mečate v to svojo nesrečo Rusijo, ki je vedno bolj skrbela za Bolgare kot za vse druge Slovane skupaj? Rusiji morate biti hvaležni za svojo osloboditev, za svojo državno samostanost.

— Tega ne tajimo. Ali Rusija bi bila morala spregovoriti odločno besedo in verjeti, da ne bi prišlo do bolgarsko - ruske vojne.

— A carjev brzojav. Mislim, da je bilo v njem dosti jasno povedano, da pade kazen na onega, ki vojno začne. In vendar je Bolgarska Srbijo napadla!

— Eh! ni bilo treba sveta, temveč direktne zapovedi: Ne smeš začeti vojne! — in tako bi bilo! Šli

bi v Petrograd k razsodišču in vse bi se dobro izteklo.

— Ali Bolgarska je samostalna država in si ne da zapovedovati.

— Drugi nam ne sme zapovedovati, ali ruski car sme. Rusija je mati Slovanstva, ali sedaj se je pokazala kot mačeha. V Bukareštu je Rusija silno skrbela za udobnost Evrope, a Grčiji je dovolila, da pljuje na usodo naše nesrečne domovine. To nas globoko žal in težko bomo to odpustili ruski diplomaciji. Mi se končno bi pomirili stem, kar te dobila Srbija, a mi smo zahtevali za nas, ker Srbija in Bolgarska lahko postaneta eno in potem bo vse skupno; ali nikdar ne bomo odpustili ruski diplomaciji, da nas ni podpirala niti nasproti Grčiji, ki je vživala protekcijo nemškega cesarja in Rusija dela tako, kakor bi želela z uslugami, storjenimi Nemčiji, tudi zaslužiti protekcijo Viljema II.

Tako so govorili izobraženejši bolgarski vjetniki, manj izobraženi, ki so tudi posegali v razgovor, so bili pa tudi tega mnenja.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

CESAR SE VRNE.

Isti, 4. septembra. Cesar se vrne 8. septembra na Dunaj.

DRUG ZA DRUGIM.

Bukarešt, 4. septembra. Listi poročajo, da so v rumunski vladi nastale difference, tako, da bo Majorescu sredi oktobra demisioniral. Njegov naslednik bo Bratiame.

VENIZELOS NA POČITNICAH.

Atene, 4. septembra. Venizelos pojde tudi na počitnice in sicer na Kreta.

ZAHTEVE IN PREDLOGI TURŠKE VLADE.

Pariz, 4. septembra. (Odkar so se velesile izkazale napram Turčiji tako malomodne, se je ta začela igrati »na močno«. Tudi energična hoče postati.) Tako poroča »Temps«: Turška vlada hoče na energičen način zahtevati, da ostane v njeni posesti cela vzhodna Tracija z Drinopoljem in Lozengradom, ker obe dve mesti ste za obrambo Carigrada neobhodno potrebni. Predlog turške vlade bo: Meja ima iti severno od Drinopolja in Lozengrada vzporedno s staro bolgarsko - turško mejo, potem od Svilena v ravni črti do Dedegača, ob toku Marice do Egejskega morja.

BERCHTOLD IN SAN GIULIANO.

Dunaj, 4. septembra. »W. Allg. Ztg.« pravi, da vesti o sestanku obeh ministrov še tekom tega meseca, niso točne. Snideta se, ampak pozneje.

KOLERA SE ŠE VEDNO POJAVLJA.

Sarajevo, 4. septembra. V Bosni se še vedno pojavljajo novi slučaj kolere, ki zahteva poleg tega tudi žrtev.

UPRAVA NOVIH SRBSKIH KRAJEV.

Belgrad, 4. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevnu«.) Vprašanje uprave novih krajev ostane do sestanka narodne skupščine in suspenso. Ker vrhovnega poveljstva, ki je do sedaj vodilo upravo, ni več, se za sedaj vsi uradi in druge javne

institucije v novih krajih podredijo naravnost dotičnim resortnim ministrom kot uradi in druge javne institucije v prejšnjih mejah Srbije, upravljalo se bo pa z novimi kraji na način, kot ga je vpejalo vrhovno poveljstvo. Narodna skupščina bo v svojem jesenskem zasedanju dalje odločevala o upravi v novih krajih.

SRBIJA IN ČRNA GORA.

Belgrad, 4. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevnu«.) Vest, ki jih razširjajo z Dunaja o resnih nesporazumih med Srbijo in Črno Goro radi določitve meje niso samo pretirane, temveč popolnoma neosnovane. Med Srbijo in Črno Goro se imajo urediti še druga, mnogo važnejša in dalekosežnejša vprašanja kot le vprašanje meje in naravno je, da se vsa ta vprašanja ne morejo rešiti čez noč. Med obema srbskima kraljevinama se mora namreč v prvi vrsti skleniti carinska zveza in treba je določiti kilič, po katerem se bodo skupni carinski dohodki delili med obe kraljevini. Črna Gora zahteva, da dobi več kot bi imela dobiti po številu prebivalstva, to pa z ozirom na siromaštvo, ki tam vlada in to se tudi zgodi, ker Srbija vpoštevata argument. Rešiti se mora tudi armadno vprašanje in vprašanje skupnega vodstva zunanje politike.

Za rešitev vseh teh vprašani je pa treba časa, četudi je že vnaprej jasno, da bodo ona rešena na način, ki bo odgovarjal koristim obeh srbskih kraljevin. Na Dunaju tega, seveda, ne bi radi videli in zato razširjajo vesti o nesporazumih, ki si jih oni želijo in morda tudi sami verujejo v nje. Najbližja bodočnost pa pokaže, da so bili ti upi prazni.

SRBIJA IN ALBANIJA.

Belgrad, 4. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevnu«.) Ko so se določale severne meje Albanije, je srb. vlada opozarjala velike sile na to, da je v življenjskem interesu samih Arnavtov, ki prebivajo v okolici Dibra, Prizrena in Diakovice, da pridejo pod Srbijo in da se ne priklonijo Albaniji, ker so ta mesta edina tržišča, na katera lahko spravijo svoje pridelke, ker Skader je predaleč in tudi nedostopen radi silnega, težko prehodnega gorovja brez vsakih cest in potov. Evropa je navzlic tem opozorilom sklenila, da ti kraji pripadajo novi Albaniji in posledice se že čutilo. Srbske oblasti ne morejo dati tujim (albanskim) državljanom na dibarskem, prizrenskem in diakovškem trgu onih pravic kot srbskim državljanom, temveč morajo plačati na svoje blago, ki ga hočejo prodati na srbska tržišča, carino in s tem je Arnautom zapadno od imenovanih naravnih njihovih središč popolnoma onemogočeno spraviti njihove poljedelske pridelke v denar.

Radi tega so se Arnauti pritožili pri velikih silah, ki so v Belgradu posredovale pri srbski vladi v prilog Arnautom. Ali srbska vlada je odgovorila, da si ona ne da krati svojih pravic, ki jih ima kot neodvisna država, ona Arnautom ne prepoveduje dostopa do svojih tržišč, ali zahteva plačanje carine od njihovih izdelkov, kot zahteva plačanje carine za izdelke iz vseh tujih držav in Albanija je od Srbije neodvisna država.

Velike sile niso mogle ugovarjati temu čisto pravilnemu stališču srbske vlade in prizadeti albanski kraji so obsojeni na gospodarsko smrt, ako se jih velike sile ne usmili in — priklonijo Srbiji, kar bi bila edina rešitev za te krale.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Sprejme se še eden oziroma dva dijaka na stanovanje. Naslov v »Prvi anončni pisarni«.

Meblovana soba s popolnoma separiranim vhodom se odda. Rimska cesta 2/I. 809-1

Brivnica, obstoječa čez 30 let, dobro idoča, se radi družinskih razmer prodaja. Naslov pove »Prva anončna pisarna«. 810-2

Meblovana soba s posebnim vhodom se takoj odda. Kladezna ulica 10., pritl. 806-1

Iščem dobro ohranjeno kompletno pohištvo za eno sobo. Ponudbe pod »Samec«, »Prva anončna pisarna«. 807-2

Nekaj pohištva se prodaja. Jurčičev trg 2., I. nad. levo. 808-1

KORRESPONDENCA.

Mladji ribič, ki je dosedaj brezuspešno lovil, želi tem potom vloviti lepo, mlado ribico. Mreža je: »Ribiču ribica«, »Prva anončna pisarna«.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6
priporoča posetnice, kuverte, račune, trgovska pisma itd. itd.

Ravnokar so dospeli najnovejši jesenski in zimski

pariški modeli

damskih kostumov in paletov, kateri se ne bodo razstavili v izlozbi ter se samo na izrecno zahtevo pokažejo odjemalcem.

Nadalje priporočam največjo izbiro paletov in kostumov za dame in deklice, oblek in površnikov za gospode in dečke ter šolsko mladino. Dalje pelerin in otročjih oblek

po priznanih nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

3	v Ljubljani, Zidovska ulica	3		
Zidovska ulica	Prodaja radi pozne sezije po zelo znižani ceni slamnike za dame in deklice. . . Modni salon STUCHLY-MASCHKE : Žalni klobuki vedno v zalogi. :	Zidovska ulica		
	3		v Ljubljani, Židovska ulica	3

Dijaški

klobuki, čepice, kravate, vsakovrstno perilo, toaletne potrebščine i. t. d.

priporoča

špecialna modna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE :: Ljubljana,

:: Franca Jožefa cesta šte. 3. ::

